

BÁO CÁO TÓM TẮT

Kiểm điểm công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ năm 2020 và 5 năm 2016-2020

(Báo cáo do Phó Thủ tướng Phạm Bình Minh trình bày tại

Hội nghị Chính phủ với địa phương năm 2020)

Trên cơ sở Báo cáo đầy đủ, xin tóm tắt một số nội dung trọng tâm kiểm điểm công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ năm 2020; đồng thời đánh giá giai đoạn 5 năm 2016 - 2020 như sau:

I. QUAN ĐIỂM CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH

Quán triệt phương châm từ đầu nhiệm kỳ là “*Xây dựng Chính phủ kiến tạo, liêm chính, hành động, phục vụ Nhân dân*”; năm 2020 Chính phủ đã đề ra phương châm: “*Kỷ cương, liêm chính, hành động, trách nhiệm, sáng tạo, hiệu quả*” với 138 nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; 49 nhiệm vụ cải thiện môi trường kinh doanh.

Trước tình hình dịch Covid-19, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo thống nhất quan điểm điều hành với tinh thần “*khó khăn gấp hai thì phải nỗ lực, cố gắng gấp ba*”, quyết tâm thực hiện “*mục tiêu kép*”; phấn đấu hoàn thành mức cao nhất các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ đã đề ra trong điều kiện “*bình thường mới*”.

II. MỘT SỐ CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH TRỌNG TÂM, NỔI BẬT

Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ luôn chấp hành nghiêm túc sự lãnh đạo của Đảng, sự giám sát của Quốc hội; luôn nêu cao tinh thần đoàn kết, trách nhiệm trước Nhân dân và đất nước, thực hiện đầy đủ các nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của pháp luật; chủ động, tích cực đổi mới, cải cách mạnh mẽ, linh hoạt, sáng tạo, quyết liệt trong điều hành, vừa thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ trọng tâm, vừa xử lý kịp thời những vấn đề đột xuất, phát sinh, trong đó nổi bật là:

1. Chủ động, quyết liệt, ứng phó kịp thời, ngăn chặn, kiểm soát tốt đại dịch Covid-19; tăng cường quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu, phòng, chống thiên tai.

Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã chủ động đánh giá đúng tình hình, coi phòng, chống dịch Covid-19 là nhiệm vụ chính trị đặc biệt quan trọng; đề ra các giải pháp kịp thời, kiên quyết, sớm hơn và cao hơn mức khuyến cáo của Tổ chức Y tế Thế giới và phù hợp diễn biến dịch với phương châm “*4 tại chỗ*”. Chú trọng thực hiện chiến lược ngăn chặn dịch từ bên ngoài, khoanh vùng dập dịch triệt để; điều trị hiệu quả các ca nhiễm; tự chủ trong sản xuất vật tư, trang thiết bị y tế, nhất là việc phát triển sản xuất vắc-xin Covid-19. Huy động, phát huy sức mạnh đoàn kết của cả hệ thống chính trị, cộng đồng xã hội, đặc biệt là sự cống hiến, không quản ngại khó khăn, nguy hiểm của đội ngũ y bác sỹ, lực lượng quân đội, công an, tạo nên sức mạnh tổng hợp ngăn chặn thành công dịch Covid-19.

Từ đầu nhiệm kỳ, Thủ tướng Chính phủ đã quán triệt chủ trương “*không đánh đổi môi trường lấy tăng trưởng kinh tế*”; “*kiên quyết đóng cửa rừng tự nhiên*”. Tăng cường công tác giám sát, phát hiện và xử lý kịp thời các vấn đề môi trường.

Đặc biệt, Chính phủ đã chỉ đạo khắc phục sự cố môi trường tại 4 tỉnh ven biển miền Trung. Tăng cường quản lý chất thải rắn, ngăn chặn rác thải nhựa. Chuyển từ bị động ứng phó sang chủ động phòng ngừa trong phòng, chống thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu. Triển khai sớm các giải pháp cấp bách kiểm soát hạn hán, xâm nhập mặn, nhất là vùng đồng bằng sông Cửu Long nên diện tích lúa bị thiệt hại năm 2020 chỉ bằng 9,6% so với năm 2016. Tập trung chỉ đạo với phương châm “4 tại chỗ” để chủ động ứng phó thiên tai, cứu hộ, cứu nạn tại các tỉnh miền Trung, Tây Nguyên; rà soát, cập nhật các kịch bản phòng, chống thiên tai, lũ lụt, sạt lở đất; kịp thời ban hành chính sách hỗ trợ khắc phục thiệt hại.

2. Hỗ trợ, chia sẻ khó khăn với người dân, doanh nghiệp do đại dịch Covid-19; bảo đảm an sinh xã hội và ổn định đời sống cho nhân dân.

Năm 2020, trước tác động của dịch Covid-19, với tinh thần nhất quán “không để ai bị bỏ lại phía sau”, Chính phủ đã kịp thời báo cáo Bộ Chính trị, Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội thông qua và triển khai nhiều giải pháp, chính sách hỗ trợ vượt trội, chưa từng có tiền lệ về tài khóa, tín dụng, bảo hiểm xã hội, giảm giá điện, giá cước viễn thông... Tăng cường bảo hộ công dân, tổ chức các chuyến bay đón hơn 75.000 người Việt Nam về nước an toàn. Giai đoạn 2016-2020, các chính sách an sinh, phúc lợi xã hội, giảm nghèo được quan tâm thực hiện đầy đủ; triển khai tích cực Đề án và chủ trương đầu tư phát triển KTXH vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

3. Củng cố nền tảng kinh tế vĩ mô, thúc đẩy các động lực tăng trưởng, phục hồi và phát triển kinh tế trong khi kinh tế thế giới đi vào suy thoái.

Ngay từ đầu nhiệm kỳ, Chính phủ luôn kiên định, nhất quán mục tiêu ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát; điều hành đồng bộ, linh hoạt các chính sách kinh tế vĩ mô, nhất là phối hợp hài hòa chính sách tài khóa và tiền tệ; theo dõi sát tình hình, chủ động xây dựng, cập nhật kịch bản tăng trưởng với phương án, giải pháp kịp thời, phù hợp, đặc biệt là kịch bản phục hồi kinh tế năm 2020 để tận dụng tốt thời cơ, giảm thiểu tác động tiêu cực của đại dịch Covid-19. Công tác giải ngân vốn đầu tư công gắn với đẩy nhanh tiến độ các dự án quan trọng quốc gia là nhiệm vụ xuyên suốt của giai đoạn 2016-2020; Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo đổi mới toàn diện công tác giao, điều chỉnh kế hoạch vốn đầu tư công; đề xuất Quốc hội cho phép Chính phủ linh hoạt trong việc giao vốn, điều chuyển vốn đầu tư công. Riêng năm 2020, Chính phủ đã tổ chức 03 Hội nghị trực tuyến toàn quốc; thành lập 07 đoàn công tác kiểm tra, đôn đốc công tác này.

Khơi thông xuất khẩu, đặc biệt là trong bối cảnh thương mại toàn cầu suy giảm nghiêm trọng; thúc đẩy phát triển bền vững thị trường nội địa. Chính phủ chỉ đạo cơ cấu lại thị trường, mặt hàng xuất khẩu theo hướng đa dạng hóa thị trường; kịp thời tháo gỡ khó khăn phát sinh, hỗ trợ doanh nghiệp tiếp cận thị trường mới thông qua các hiệp định thương mại tự do. Qua đó, duy trì mức xuất siêu tăng dần qua các năm; xuất siêu kỷ lục năm 2020 dù bị ảnh hưởng nặng nề của dịch Covid-19. Chú trọng phát triển thị trường nội địa, thực hiện hiệu quả Cuộc vận động Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam, tăng cường kết nối cung cầu hàng hoá giữa khu vực nông thôn và thành thị, phát triển thương mại điện tử, bảo đảm cung cầu hàng hóa trong mọi tình huống. Tăng cường quản lý thị trường, phòng chống buôn lậu, hàng giả và gian lận thương mại.

4. Khai thác, phát huy tiềm năng, thế mạnh của từng ngành, từng địa phương và từng vùng; khơi dậy tinh thần khởi nghiệp, thu hút các nguồn lực cho phát triển.

Nông nghiệp tiếp tục khẳng định vai trò trụ đỡ của nền kinh tế. Trước tác động kép thiên tai, dịch bệnh, Chính phủ đã tập trung chỉ đạo các giải pháp ổn định sản xuất nông nghiệp; năm 2020 sản xuất lúa được mùa, được giá, bảo đảm an ninh lương thực quốc gia và phục vụ xuất khẩu. Hoàn thành mục tiêu xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016-2020 trước gần 2 năm. Tập trung tháo gỡ khó khăn, khôi phục chuỗi cung ứng, phát triển công nghiệp hỗ trợ, chế biến, chế tạo, tạo động lực cho phục hồi, phát triển kinh tế. Bước đầu hình thành hệ sinh thái công nghiệp hỗ trợ, tăng tỷ lệ nội địa hóa, điển hình là ngành công nghiệp ô tô.

Với phương châm Chính phủ đồng hành cùng doanh nghiệp, ngay từ đầu nhiệm kỳ và hằng năm, Thủ tướng Chính phủ gặp gỡ, đối thoại với cộng đồng doanh nghiệp, đề ra các giải pháp hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp. Tập trung hoàn thiện các chính sách phát triển kinh tế tư nhân, kinh tế tập thể theo tinh thần Nghị quyết của Đảng. Trong bối cảnh đại dịch Covid-19, Thủ tướng CP đã tổ chức Hội nghị trực tuyến đề bàn các giải pháp cùng doanh nghiệp “nỗ lực, vượt thách thức, đón thời cơ, phục hồi nền kinh tế”, tiếp tục duy trì tinh thần hứng khởi kinh doanh trong toàn xã hội. Đẩy mạnh cơ cấu lại, đổi mới và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước. Thành lập Tổ công tác về đầu tư để đón đầu làn sóng đầu tư mới từ nước ngoài.

Chính phủ đã khẩn trương rà soát, hoàn thiện việc lập quy hoạch vùng, quy hoạch tỉnh; đánh giá thực trạng các vùng kinh tế trọng điểm, đề ra giải pháp đổi mới cơ chế, chính sách điều phối liên kết vùng; trình Quốc hội ban hành cơ chế, chính sách, mô hình đặc thù đối với một số địa phương, tạo lan tỏa phát triển. Đẩy mạnh triển khai Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển. Chấn chỉnh công tác quy hoạch xây dựng, phát triển đô thị theo hướng tăng trưởng xanh, đô thị thông minh.

5. Tập trung rà soát, tháo gỡ các điểm nghẽn về thể chế; đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, giải quyết khiếu nại, tố cáo.

Giai đoạn 2016-2020, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ xác định công tác xây dựng pháp luật là khâu đột phá, đã ưu tiên, dành nhiều thời gian cho công tác này, nhất là tại phiên họp Chính phủ thường kỳ và 7 phiên họp chuyên đề. Chính phủ đã đổi mới tư duy, quy trình xây dựng chính sách, pháp luật theo hướng kiến tạo, tạo hành lang, khuyến khích phát triển, một văn bản sửa nhiều văn bản, cắt giảm tối đa văn bản quy định chi tiết, ban hành văn bản mới phải bãi bỏ ít nhất một văn bản cũ. Chính phủ đã trình Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành và ban hành theo thẩm quyền hệ thống pháp luật tương đối đồng bộ, đáp ứng yêu cầu đổi mới và phát triển đất nước. Thủ tướng CP đã thành lập Tổ công tác rà soát mâu thuẫn trong các văn bản quy phạm pháp luật để báo cáo Quốc hội. Lần đầu tiên, Chính phủ tổ chức Hội nghị toàn quốc đánh giá toàn diện công tác xây dựng, thi hành pháp luật giai đoạn 2016 - 2020 và Thủ tướng CP đã ban hành chỉ thị để tiếp tục tăng cường hiệu quả công tác này.

Chính phủ thực hiện nghiêm túc chương trình, kế hoạch công tác trọng tâm của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; chỉ đạo tăng cường thanh tra, kiểm tra các lĩnh vực có nguy cơ phát sinh tham nhũng; phát hiện, xử lý nhiều vụ việc vi phạm, thu hồi số lượng lớn tiền và tài sản; ban hành cơ sở pháp lý cho việc kiểm soát tài sản thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn; nâng cao hiệu

quả công tác tiếp dân. Thủ tướng CP đã thành lập Tổ công tác đặc biệt và đã giải quyết dứt điểm nhiều vụ việc khiếu nại, tố cáo phức tạp, kéo dài; số vụ việc khiếu nại, tố cáo và số đoàn đông người giảm, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân. Xử lý hiệu quả các tranh chấp đầu tư quốc tế, giảm thiểu thiệt hại cho nhà nước.

6. Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính gắn với xây dựng Chính phủ điện tử; đổi mới phương thức làm việc, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước.

Với phương châm “lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm phục vụ”, giai đoạn 2016-2020, Chính phủ, Thủ tướng CP chú trọng đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, xây dựng Chính phủ điện tử, cải thiện môi trường kinh doanh; thực hiện thủ tục hành chính trên môi trường điện tử, giảm giấy tờ; đổi mới công tác điều hành dựa trên nền tảng dữ liệu số. Tiếp tục phát huy hiệu quả của các hệ thống thông tin chỉ đạo, điều hành và phục vụ người dân, doanh nghiệp. Chính phủ đã ban hành 71 văn bản quy phạm pháp luật để cắt giảm, đơn giản hóa điều kiện kinh doanh, thủ tục kiểm tra chuyên ngành.

Chính phủ tập trung hoàn thiện khung pháp lý; chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương rà soát, kiện toàn tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, giảm bớt chồng chéo chức năng, nhiệm vụ; cơ cấu lại, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức gắn với tinh giản biên chế theo tinh thần Nghị quyết của Trung ương; đẩy mạnh phân cấp quản lý nhà nước. Thủ tướng CP đã thành lập Tổ công tác kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ của Chính phủ, Thủ tướng CP giao và Tổ công tác về kiểm tra công vụ, qua đó kỷ luật công vụ và kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao có nhiều chuyển biến tích cực.

7. Quan tâm phát triển toàn diện các lĩnh vực văn hóa, xã hội, cải thiện chất lượng cuộc sống của Nhân dân; tăng cường thông tin, truyền thông tạo đồng thuận xã hội.

Phát huy, lan tỏa mạnh mẽ giá trị văn hóa, con người Việt Nam và sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc, khơi dậy tinh thần yêu nước, niềm tự hào dân tộc thông qua các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thông tin, tuyên truyền nhân dịp kỷ niệm ngày lễ lớn của đất nước và trong cuộc chiến chống đại dịch Covid-19, khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ.... Tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; tổ chức dạy học trực tuyến và kỳ thi năm 2020 bảo đảm an toàn, nghiêm túc, khách quan, thuận lợi trong điều kiện dịch bệnh. Tăng cường ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật, công nghệ thông tin trong khám, chữa bệnh; nâng cao năng lực y tế cơ sở. Đẩy mạnh khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, khuyến khích xã hội hóa. Tích cực xây dựng, triển khai chính sách khuyến khích phát triển Trung tâm Đổi mới sáng tạo quốc gia. Thu hút, trọng dụng cá nhân trong nước, nước ngoài và người Việt Nam ở nước ngoài tham gia hoạt động khoa học công nghệ tại Việt Nam.

8. Tăng cường quốc phòng, an ninh; chủ động, sáng tạo, hiệu quả trong hoạt động đối ngoại, nâng cao vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế.

Chủ động nắm chắc tình hình, không để bị động, bất ngờ, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền của Tổ quốc; giữ vững ổn định chính trị, trật tự an toàn xã hội. Bảo vệ tuyệt đối an ninh, an toàn các mục tiêu, sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội, đối ngoại quan trọng của đất nước, nhất là Đại hội đảng bộ các cấp, Hội nghị cấp cao ASEAN... Trong giai đoạn 2016-2020, Việt Nam đã tham gia tích cực vào các diễn đàn khu vực và quốc tế quan trọng, nổi bật là việc tổ chức thành công năm

APEC Việt Nam 2017, Hội nghị Diễn đàn Kinh tế thế giới về ASEAN 2018; đảm nhiệm tốt vai trò Ủy viên không Thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc nhiệm kỳ 2020-2021; tổ chức thành công cuộc gặp Thượng đỉnh Mỹ - Triều Tiên lần thứ 2 tại Hà Nội và đặc biệt là vai trò Chủ tịch ASEAN 2020. Tiếp tục làm sâu sắc thêm các mối quan hệ song phương, tăng cường quan hệ với các nước lớn, các đối tác quan trọng. Tích cực thúc đẩy đàm phán, ký kết, phê chuẩn và triển khai hiệu quả 14 hiệp định thương mại tự do, trong đó có các hiệp định tiêu chuẩn cao, thị trường rộng lớn như Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), Hiệp định Thương mại Tự do Việt Nam - EU (EVFTA), Hiệp định Đối tác toàn diện khu vực (RCEP).

III. VỀ TÒN TẠI, HẠN CHẾ

Kỷ cương, kỷ luật hành chính, đổi mới lề lối làm việc trong một số cơ quan, đơn vị chưa đáp ứng yêu cầu. Việc tổ chức thực hiện pháp luật còn chậm. Trách nhiệm của một số bộ, ngành trong phối hợp xử lý công việc chưa cao. Còn thiếu quyết liệt chưa chủ động tìm hướng đi mới, chậm phản ứng trước những vấn đề phát sinh.

IV. MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

Một là, luôn đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự giám sát của Quốc hội; huy động và phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và nhân dân cả nước.

Hai là, coi trọng công tác dự báo, bám sát thực tiễn; thống nhất cao trong nhận thức và hành động; đề cao tính chủ động, đổi mới, sáng tạo và phối hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa các cấp, các ngành.

Ba là, khơi dậy truyền thống, phát huy mạnh mẽ giá trị văn hóa tốt đẹp, tinh thần nhân ái và niềm tự hào dân tộc, khát vọng phát triển và vươn lên mạnh mẽ.

Bốn là, phát huy tiềm năng, thế mạnh của từng ngành, từng địa phương; xây dựng nền kinh tế tự lực, tự cường, đổi mới, hội nhập và phát triển.

Năm là, biến thách thức thành cơ hội, đổi mới tư duy, cách làm với phương châm phục vụ người dân, doanh nghiệp; tận dụng các cơ hội của Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 thích ứng nhanh với bối cảnh mới.

V. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ NĂM 2021

Với ý nghĩa đặc biệt quan trọng của năm 2021, Chính phủ đề cao tinh thần đoàn kết, kỷ cương; yêu cầu từng bộ, ngành, địa phương tiếp tục tập trung thực hiện “mục tiêu kép”, không lơ là, chủ quan trước đại dịch; tranh thủ thời cơ, nỗ lực phục hồi và phát triển KTXH trong trạng thái bình thường mới với khát vọng phát triển, tinh thần đổi mới sáng tạo, cải cách mạnh mẽ, quyết liệt hành động hơn nữa. Phát huy trách nhiệm người đứng đầu, quyết tâm phấn đấu thực hiện thắng lợi các mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ của năm 2021, tạo nền tảng vững chắc thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm./.